

Antopäivä: 3.12.2025
Voimaantulopäivä: 10.12.2025
Voimassa: Toistaiseksi

Lainsäädäntö, johon ohje perustuu:
Raideliikennelaki 1302/2018 12 §

Muutostiedot:
Korvaa 5.4.2019 annetun ohjeen turvallisuuskertomuksesta rautatieliikenteen harjoittajille ja rataverkon haltijoille (TRAFICOM/89239/03.04.02.01/2019)

Ohje turvallisuuskertomuksesta rautatieliikenteen harjoittajille ja rataverkon haltijoille

Sisällysluettelo

1	Ohjeen tarkoitus ja tavoitteet.....	1
2	Turvallisuuskertomuksen sisältö	2
2.1	Johdanto	2
2.2	Turvallisuustavoitteet ja rautatieturvallisuuden kehittyminen	3
2.3	Rautatieturvallisuuteen liittyvät riskit ja niiden hallintatoimet.....	3
2.4	Omavalvonta ja sen perusteella toteutetut toimenpiteet.....	4
2.5	Onnettomuustutkintakeskuksen turvallisuussuosituksiin reagointi	4
2.6	Raideliikenteen kansallisen turvallisuussuunnitelman edistäminen.....	4
3	Ohjeen hyväksyminen.....	5

1 Ohjeen tarkoitus ja tavoitteet

Tämän ohjeen tarkoituksena on kuvata, miten rautatieliikenteen harjoittajat ja rataverkon haltijat voivat täyttää raideliikennelain (1302/2018) 12 §:ssä tarkoitetun turvallisuuskertomuksen sisältövaatimukset.

Turvallisuuskertomuksen sisältöä koskevat vaatimukset on kuvattu raideliikennelain 12 §:ssä. Turvallisuuskertomusta koskevia vaatimuksia sisältyy myös seuraaviin EU-säädöksiin:

- turvallisuusjohtamisjärjestelmien sisältövaatimuksia koskeva komission delegoitu asetus (2018/762/EU)
- omavalvontaa koskeva komission asetus (1078/2012/EU))

- riskien arviointia koskeva komission täytäntöönpanoasetus (402/2013/EU).

Turvallisuuskertomuksen laatiminen on hyvä tilaisuus tarkastella toimijan rautatieturvallisuustoimintaa kokonaisuutena edellisen vuoden osalta. Turvallisuuskertomuksen sisältö on toimijoille itselleen hyödyllistä aineistoa toiminnan ja turvallisuusjohtamisen kehittämiseen.

Liikenne- ja viestintävirasto Traficomissa turvallisuuskertomusten sisältöä käytetään mm. turvallisuustilanteen seurantaan ja analysointiin, Traficomin rautateiden vuosikertomusten aineistona sekä osana Traficomin tekemää valvontaa.

Turvallisuuskertomusten laajuudella ei ole merkitystä. Olennaista on, että siinä raportoidaan keskeiset turvallisuuteen liittyvät asiat edellisen kalenterivuoden ajalta.

Rautatieliikenteen harjoittajien ja rataverkon haltijoiden tulee toimittaa turvallisuuskertomus Traficomille vuosittain 31.5. mennessä. Turvallisuuskertomus tulee toimittaa sähköisesti Traficomin oma-asiointipalvelun kautta (<https://traficom.fi/fi/asioi-kanssamme/oma-asiointi-palvelu>). Jos toimijalla ei ole voimassa olevasta luvasta huolimatta ollut tarkasteluvuonna toimintaa, on turvallisuuskertomuksen sijasta toimitettava vapaamuotoinen selvitys, jossa perustellaan kertomuksen toimittamatta jättäminen. Selvitys toimitetaan oma-asiointipalvelun kautta samalla tavalla kuin turvallisuuskertomus (dokumenttina turvallisuuskertomuksen sijasta perustelut).

2 Turvallisuuskertomuksen sisältö

Tässä kappaleessa esitetään ehdotus turvallisuuskertomuksen sisällöksi ja rakenteeksi. Rakennetta voi vapaasti muokata toimijoiden tarpeita paremmin vastaavaksi.

Mikäli turvallisuuskertomuksen laatija hallinnoi useampaa yksityisraiteistoa, riittää että niistä tehdään yksi yhteinen turvallisuuskertomus.

2.1 Johdanto

Tässä kappaleessa kuvataan:

- toimijan rautatietoiminta, sisältäen liikenteen määrän (esim. juna- ja/tai matkustajakilometrit, vaunujen lukumäärä tai bruttotonnikilometrit) kertomusvuoden osalta sekä arvion lähivuosien liikenteestä. Rautatietoimintoja kuvattaessa tulisi mainita erikseen mahdolliset vaarallisten aineiden kuljetukset.

- mahdolliset muutokset toiminnassa, toimintaympäristössä sekä organisaatiossa.

2.2 Turvallisuustavoitteet ja rautatieturvallisuuden kehittyminen

Tässä kappaleessa kuvataan:

- toimijan turvallisuustavoitteet kertomusvuoden osalta sekä niihin liittyvät mahdolliset muutokset tuleville vuosille (pääpaino rautatieturvallisuuden ja/tai rautatietoimintojen turvallisuudessa; tarvittaessa linkitys organisaation muihin turvallisuustavoitteisiin)
- miten vakavat turvallisuusriskit on huomioitu toimijan turvallisuustavoitteiden asetannassa
- toimijan turvallisuustavoitteiden toteutuminen, sisältäen EU:n yhteisten turvallisuusindikaattorien toteutumisen organisaation toiminnassa¹. Yhteiset turvallisuusindikaattorit on esitetty määräyksen rautatiejärjestelmän turvallisuus (TRAFICOM/138582/03.04.02.00/2019) liitteessä 1. Yhteisten turvallisuusindikaattorien toteutumisen kuvaamiseen voi käyttää Traficomin lomakepankista löytyvää sähköistä indikaattorilomaketta (<https://lomakkeet.traficom.fi/RU5616>).
- toimijan rautatieturvallisuuden ja/tai rautatietoimintojen turvallisuuden tila kertomusvuonna ja sen kehittyminen pidemmällä aikajänteellä. Selvityksessä tulisi esittää myös turvallisuuden parantamiseksi toteutetut toimenpiteet. Turvallisuustilanteen raportoinnissa suositellaan mahdollisuuksien mukaan hyödyntämään raideliikennelain määritelmiä turvallisuuspoikkeamista².
- vaarallisten aineiden kuljetusten turvallisuusneuvonantajan laatiman vuosikertomuksen päätelmät (koskee vain vaarallisten aineiden kuljetustoimintaa)

2.3 Rautatieturvallisuuteen liittyvät riskit ja niiden hallintatoimet

Tässä kappaleessa kuvataan:

¹ Raideliikennelain (1302/2018) 5 luvun mukaisen ilmoitusmenettelyn piiriin kuuluvat yksityisraiteen haltijat eivät ole velvollisia raportoimaan EU:n yhteisiä turvallisuusindikaattoreita (Määräys rautatiejärjestelmän turvallisuudesta (TRAFICOM/138582/03.04.02.00/2019)).

² Raideliikennelain (1302/2018) määritelmät:

- Onnettomuus = Ei-toivottu tai tahaton äkillinen tapahtuma tai erityinen tällaisten tapahtumien ketju, jolla on haitallisia seurauksia.
- Vakava onnettomuus = Junien törmäys tai raiteilta suistuminen, jossa kuolee vähintään yksi henkilö tai loukkaantuu vakavasti vähintään viisi henkilöä tai joka aiheuttaa huomattavaa vahinkoa liikkuvalla kalustolla, infrastruktuurilla tai ympäristölle, sekä muuta seurauksiltaan samanlaista onnettomuutta, jolla on selvä vaikutus rautateiden turvallisuuden sääntelyyn tai sen hallintaan.
- Vaaratilanne = Tapahtuma, joka ei ole onnettomuus tai vakava onnettomuus, mutta joka vaarantaa raideliikenteen turvallisuuden.

- keskeisimmät rautatieliikenteessä tai rataverkon hallinnassa havaitut riskit ja puutteet, joilla voi olla merkitystä rautatiejärjestelmän turvallisuudelle ja/tai Traficomin tehtäviin. Riskienarvioinnissa tulisi huomioida kertomusvuoden lisäksi aiemmin havaitut edelleen ajankohtaiset riskit sekä mm. tehtyjen onnettomuus- ja/tai vaaratilannetutkintojen löydökset.
- edellä mainittujen riskien ja puutteiden hallitsemiseksi ja puutteiden korjaamiseksi suunnitellut ja/tai käyttöön otetut riskienhallintatoimenpiteet. Sisältäen muiden toimijoiden kanssa yhteistyössä toteutetut toimenpiteet.
- yhteenveto turvallisuuteen liittyvistä muutosten merkittävyyden arvioinneista ja niiden tuloksista
- yhteenveto yhteisen turvallisuusmenetelmän mukaisista riskianalyyseistä sekä niiden keskeisistä havainnoista.

2.4 Omavalvonta ja sen perusteella toteutetut toimenpiteet

Tässä kappaleessa kuvataan:

- omavalvonnan painopistealueet ja toteutuneet kohteet (kertomusvuosi & mahdolliset suunnitelmat tuleville vuosille)
- omavalvonnan tulokset
- toimenpiteet, joihin toimija ryhtyi omavalvonnan tulosten pohjalta turvallisuuden ja turvallisuusjohtamisen kehittämiseksi
- laadittujen toimintasuunnitelmien eteneminen (mikäli tällaisia on laadittu)

2.5 Onnettomuustutkintakeskuksen turvallisuussuositukseen reagointi

Tässä kappaleessa kuvataan:

- miten toimija on kertomusvuonna reagoinut sen toimintaa koskeviin Onnettomuustutkintakeskuksen antamiin turvallisuussuosituksiin, jotka olivat avoimia tai toteuttamatta.

2.6 Raideliikenteen kansallisen turvallisuussuunnitelman edistäminen

Tässä kappaleessa kuvataan:

- miten toimija on kertomusvuonna yleisesti toiminnassaan huomioinut raideliikenteen kansallisen turvallisuussuunnitelman tavoitteet
- miten toimija on edistänyt sitä koskevia turvallisuussuunnitelman toimenpiteitä omassa toiminnassaan.

3 Ohjeen hyväksyminen

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti.

Liikenne- ja viestintävirasto (Traficom) 3.12.2025.

Sanna Mäkitalo

Yksikönpäällikkö